

Politik och ekonomi

Ratificeringen av Europeiska unionens grundlag har som bekant stött på hinder som få omdömesgilla kommentatorer tror att kan övervinnas med den nuvarande lagtexten i behåll. När unionens statschefer om ett par veckor sammanstrålar till ett ministerrådsmöte är goda råd sällsynta dyra.

I praktiken torde det återstå två alternativ. En omedelbar avveckling av hela ratificeringen eller en hastig nedbantning av lagen så att den kan drivas igenom utan folkomröstningar. Min tippning är att det villrådiga ministerrådet åtminstone försöker sig på den sistnämnda lösningen.

Ingetdera alternativet löser dock de strukturella problem och utmaningar som EU kämpar med i dag. Många gör gällande att grundlagen föll på att gapet mellan den politiska eliten och folket blivit för stort. Men den avgörande orsaken till EU-skeppets ljudliga grundstötning är att befolkningen i de västeuropeiska EU-länderna är frustrerad över den svaga tillväxten.

Varför skulle fransmännen ha unnat president Chirac en fjäder i hatten i formen av en ny grundlag när han trots upprepade löften inte fått sprutt på landets ekonomi och sysselsättning?

Folket i Västeuropa blir helt enkelt vresigt och motvilligt till all slags reformer när dess materiella välfärd stampar på stället. En del kallar fransmännen och tyskarnas skräck för att de nya EU-medborgarna dumpar löner och stjälar arbetsplatser för nationalism. Jag skulle snarast beteckna det som ett ljudligt kurr i EU-gamylernas magar.

Den omedelbara konsekvensen av detta magkurr är visserligen en samhällsdebatt präglad av nationalistisk retorik och billigt röstfiskeri. Men om politikerna alls vill bidra rationellt och proaktivt till den pågående strukturomvandlingen av Europas ekonomi så gäller det att erkänna två enkla fakta.

För det första leder kapitalets fria rörlighet oundvikligen till att industrin flyttar till länder med lägre produktionskostnader. Och för det andra betyder detta att Västeuropa kan få en snabbare och framför allt långsiktigare tillväxt enbart genom betydande uppluckringar av lönepolitiken och nedskärningar av de sociala förmånerna.

Frågan är visserligen om någon västeuropeisk politiker någonsin kan vinna ett nationellt parlamentsval genom att föreslå dylika nedskärningar. Mest troligt är därför att man gör som tidigare – går till val med vaga löften om smärtfria förnyelser och sedan hoppas att världsekonomin och den teknologiska utvecklingen på något sätt hjälper en ur knipan.

Höstens förtida förbundsdagsval i Tyskland kommer att ge en fingervisning om hur uppriktiga västpolitikerna vågar vara. Valresultatet förefaller idag tämligen uppenbart. Kristdemokraternas (CDU) ordförande Angela Merkel blir ny förbundskansler. Men med vilka löften hon når makten är ännu okänt.

Är Merkel alltför uppriktig riskerar hon valsegern. Går hon däremot ut med sanningen och ändå lyckas vinna valet så har hon åtminstone vissa förutsättningar att genomdriva de reformer som Tyskland och dess grannstater behöver för att få fart på den ekonomiska tillväxten. Och vem vet, kanske även på EU:s politiska integration ...